

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKANDINAVISK VAPENRULLA

PUBLICERINGSPRINCIPER

1. Utgivarna vill med Skandinavisk Vapenrulla skapa ett forum för registrering och offentliggörande av såväl nyantagna som hävdvunna släktvapen tillhörande personer eller släkter bosatta i eller härstammande från de nordiska länderna.

Dessutom syftar Skandinavisk Vapenrulla till att öka intresset för heraldik och heraldisk konst, stimulera till släktforskning och stärka nordisk samhörighetskänsla.

*

2. Publicering av ett vapen skall grundas på data meddelade i ett av utgivarna fastställt och av uppgiftslämnaren ifyllt och beedigat formulär.

*

3. Utgivaren garanterar med publiceringen ingen rättsverkan i form av prioritet, exklusiv vapenrätt eller annat slag av rättsligt skydd för föregiven vapeninnehavare.

Publiceringen innebär endast ett datum för offentliggörandet av att en person enligt egen uppgift de facto bär visst vapen.

*

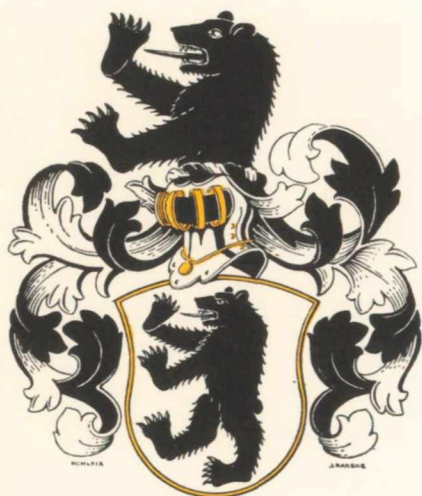
4. Utgivarna ansvarar icke för de meddelade uppgifternas riktighet i vidare mån än vad de kunnat kontrollera i tillgängliga källor. Uppenbara felaktigheter publiceras således ej, och i tveksamma fall tillämpas stor restriktivitet.

*

5. Ej heller publiceras:

a. nyantaget släktvapen som är identiskt med eller till förväxlingsbarhet snarlikt vapen, vartill annan person eller släkt enligt utgivarnas bedömande har bättre rätt.

b. vapen som strider mot gällande lag och förordning eller mot allmänt vedertagna heraldiska regler.

COLBJÖRNSEN

SVR 128-70

Sörumsläkten

SKÖLD: I silver en upprest svart björn. På hjälmen ett svart hjälmfötter fodrat med silver och med hjälmbindel av silver och svart.

HJÄLMPRYDNAD: En uppstigande svart björn.

Den norska släkten Colbjörnsen (från Sörum) kan föras tillbaka till Colbjörn på Berger, som är känd 1593. Hans son var Lensmand i Hof Torsten Colbjörnsen (Arneberg), död 1669, vars son, Jubellaeraren Pastor Colbjörn Torstensens räknas som Sörumsläktens stamfar. Dennes bror, Arne Torstensens Arneberg är stamfar till den kända norska Arnebergsläkten. Colbjörn Torstensons söner, Oberst Hans († 1754) och Oberstlöjtnant Peder († 1738) Colbjörnsen utmärkte sig vid Fredrikshalds belägring 1716. Dessa förde björnavapnet liksom deras broders, Jacob, sonsöner, Höjesteretsjustitiarius, Professor Jacob Edvard († 1802) och Gehejmekonferensraad, Höjesteretsjustitiarius Christian († 1814) Colbjörnsen. Med de två sistnämnda överflyttade dessas grenar av släkten till Danmark. Med ovanstående släkt är en släkt Colbjörnsen från Solör befreundad.

Solörsläkten

SKÖLD: I blått en sjuuddig stjärna av guld över en bred, sänkt röd bjälke med en gående svart björn över en stam av guld.

På hjälmen ett svart och blått hjälmfötter fodrat med guld och med hjälmbindel av guld, svart, guld, blått, guld och svart.

HJÄLMPRYDNAD: En uppstigande svart björn.

Denna släktgren kan föras tillbaka till Colbjörn på Gard († 1663), far till Ole Kolbjörnsens Stemsrud († 1712), far till Colbjörn Ol(e)sen Stemsrud († 1750), vars sonson, Konferensraad Herman Colbjörnsen († 1794) bland andra förde detta vapen. En kognatisk gren inflyttade till Sverige. Till denna hör uppgiftslämnaren, teknolog Ole-Peder B:son Colbjörnsen, Lund, som är sonsons sonsons sonsons sondotters sonson till ovanstående Colbjörn på Gard.

Litteratur: Cappelen, Norske Slektsväpen, Oslo 1969. Hirsch, Fortegnelse over danske og norske officerer fra 1648—1814. Hveberg, Grue Boka, Grue 1948. Lassen, Norske Stamtavler, I bind, Christiania 1864. Norsk Slektstid. Tids., bind VIII, IX, XVII, Oslo 1941—44—60. Personalhist.. Tids., 9.rk, bind 3, Oslo 1931. Reitzel, Vaabenførende slægter i Danmark, Kbh 1954. Hansen, Norske Slektbøger, Oslo 1965 och där angiven litteratur.

BRAUNERHIELM

SVR 129-70

SKÖLD: Kluven i blått, vari en bjälke av guld åtföljd ovan av två biljetter och nedan av ett (matuanskt eller utböjt) kors, allt av silver, samt guld, vari en blå mercuriestav.

På hjälmen ett blått hjälmtäcke fodrat med guld och silver samt med hjälmbindel av guld, blått, silver, blått, guld och blått.

HJÄLMPRYDNAD: En grön lagerkvist mellan två vingar, dexter delad i silver och blått samt sinister i blått och silver, vardera belagd med två femuddiga stjärnor av motsatta tinkturer.

Adliga ätten Braunerhielm härstammar från prosten Nicolaus Brodderi (son till Brodde) Bruun eller Braun, född 29/4 1617 på Ekeback vid Kalmar, död 18/5 1693 i Madesjö prästgård. Hans äldste son, Lars, adlades Braunersköld (nr 1677 utdöd) medan tredje sonen, Hans, blev adlad och friherre Brauner (nr 320 fortlevet). Hans andre son var biskopen i Kalmar Nicolaus Nicolai Braun (1658—1729), vars tre döttrar och fyra söner adlades år 1719 för faderns förtjänster med namnet Braunerhielm och med här beskrivna vapen (intr 1720 nr 1600).

Från den äldste av dessa söner, Magnus, härstammar nu levande ättemedlemmar via hans yngste sonson, Samuel August. Dennes äldre bror, Ferdinand, blev 1860 friherre nr 401, men slöt ogift sin ätt. Ovannämnde Samuel Augusts son, Carl Gustaf Georg, hade fyra söner, varav den yngste, kommandörkapten Georg Erik Robert Braunerhielm, är far till museiintendent Carl Braunerhielm, Eskilstuna, som har lämnat uppgifterna.

Litteratur: Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ärtavlor, Sthlm 1925.

ENGLESON

SVR 130-70

SKÖLD: I fält kluvet i rött och silver en sänkt, störtad sparre varur uppkommer en stolpe förenad med en korsarm, allt av motsatta tinkturer.

På hjälmen ett rött hjälmtäcke fodrat med silver och med hjälmbindel av silver och rött.

HJÄLMPRYDNAD: En röd spets belagd med ett hjulkors av silver och överträdd med en krona av guld samt upptill besatt med fem strutsplymer av rött och silver.

Vapnet är år 1969 antaget av uppgiftslämnaren, lärarkandidat Per Engleson, Malmö. Vapnet må föras av efterkommande med släktnamnet till uppgiftslämnarens farfar, grosshandlare Emil Valdemar Engleson (1886—1953). Med annan hjälmprydnad må det efter registrering i SVR även föras av efterkommande till den sistnämndes bröder bärande släktnamnet.

Namnet Engle-Engleson har i tidigare generationer burits omväxlande som dopnamn och som familjenamn. Namnets härledning torde ha med "krok" eller "krokig" att göra. Vapenbilden kan ses som ett par motvända krokare.

SKÖLD: I blått en val under en höjd bjälke bildad av vågskuror (ström), allt av silver.

På hjälmen ett blått hjälmtycke fodrat med silver och med hjälmbindel av silver och blått.

HJÄLMPRYDNAD: En blåklintsblomma.

WAHLSTRÖM

SVR 131-70

Vapnet är år 1968 antaget av underinspektör Karl-Evert Wahlström, Hälsingborg, för sig och sina avkomlingar på manssidan bärande namnet Wahlström. Den förste kände släktmedlemmen var smeden Anders Gustafsson-Wahlström från Lilla Väringe i Västergötland. Han föddes omkring år 1800. Vapnet är talande.

SKÖLD: I rött en kvinna sittande på en klippa över ett i stammen bjälkvis lagt svärd, allt av silver. Kvinnan är klädd i armenisk dräkt och blickar åt sinister med huvudet stött mot högra handen.

Skölden är krönt med adlig krona.

VALSPRÅK: Je choisis (här skrivet på armeniska).

der HAGOPIAN

SVR 132-70

der Hagopian är en uradlig armenisk ätt privilegierad med azat, motsvarande friherrlig värdighet, vilket utmärkes med der framför familjenamnet. Efter stormningen av Ani år 1064 skall ätten ha utvandrat till Germanicia, nuvarande Marache, och ägde där till 1918 domänen Néderli. Efter första världskriget överflyttade ätten till Frankrike, där dess nuvarande huvudman är bosatt i Marseille. Uppgiftslämnaren, arkitekt SAR baron Yervant der Hagopian, Seigneur de Néderli, är son till huvudmannen och invandrade 1958 till Sverige och Göteborg.

Ätten är besläktad med konungahuset Arzerouni samt furstehuset Kherlakian, Mouradian och Caramanlian. Uppgiftslämnarens moder är ättling till huset Mamikonian.

Litteratur: Memoires Msgr Nazliàn, s 323—330, Wien 1946. V Kurkdjian, History of Armenia, s 311—315, New York 1959. H Pasdermadjian, Histoire de l'Armenie, s 109—112, 230—231, Paris 1964. H Manandian, The Trade and Cities of Armenia, s 70—71, Lissabon 1965.

von FRIESENDORFF

SVR 133-70

SKÖLD: I svart en sparre av guld.
 På hjälmen ett svart hjälmtäcke fodrat med guld.
HJALMPRYDNAD: Fem svarta strutsplymer.

Den uradliga ätten von Friesendorff kommer från Mark i Westfalen. År 1290 nämndes Albert de Vreyendorff, med sönerna Herman, Diederich och Peter. Flera medlemmar och familjer nämnes under de följande seklerna, men utan att de kunnat sammanbindas. De stod i länsförhållande till grevarna av Mark och höll under dem borgen Camen. Senare besatt de även godset Opherdicke.

Nicolaus (Claus) v. Friesendorff utvandrade ca 1557 från Westfalen till Livland där han var ordenshärsmästaren W. v. Fürstenbergs råd. Efter Tyska Ordens upplösning 1569 stannade han kvar i Kurland och fick av den polske konungen ett vapen visande i blått en röd sparre åtföljd av tre sexuddiga silverstjärnor samt på hjälmen en stjärna mellan röd-blå vingar. Denna ättegren intogs i matrikeln för Kurlands adel. Medlemmarna skrev sig herrar till Kyrup. Med Gerhard v. F., sonsons son till ovannämnde Claus, dog denna gren ut och Kyrup tillföll Johan Friedrich von Friesendorff. Dennes far var Hieronymus v. F., domare i Rothenburg och Bremenvörde samt son till Georg v. F., kansliråd i Bremen och yngste son till Claus v. F.

Johan Friedrich föddes 1617 i Bremen. Han kom i svensk tjänst under beskydd av greve Magnus Gabriel De la Gardie. Rikskanslern Axel Oxenstierna förordade att drottning Kristina utnämnde honom till resident i Lissabon, där han var åren 1649—1652. Han blev kammarråd 1653 samt var assistans- och appellationsråd i Preussen 1656—1657. Litteratur: J D v Steinen, Westphälische Geschichte, 1755, A Fahne, Geschichte der Westphälischen Geschlechter, 1858, Siebmachers Wappenbuch. Arte et Marte, 1935. Svenskt biografiskt Lexikon XVI, samt där angiven litteratur.

SKÖLD: Kvadrerad med hjärtsköld visande i svart en sparre av guld. Skölden krönt med tysk adelskrona. Fält 1 och 4; i rött ett mot sköldens mitt vänt lejon av guld. Fält 2; i silver fem röda torn ställda två över ett över två. Fält 3; i blått tre sexuddiga stjärnor av silver ställda en över två samt i dexter ginstam en fyrkant av silver med en röd vänsterhand.

På huvudskölden vilar en guldkrona varur uppkommer fem svarta strutsplymer mellan två hjälmar med bindlar av guld och svart samt med en röd, guldkantad och hermelinfodrad vapenmantel.

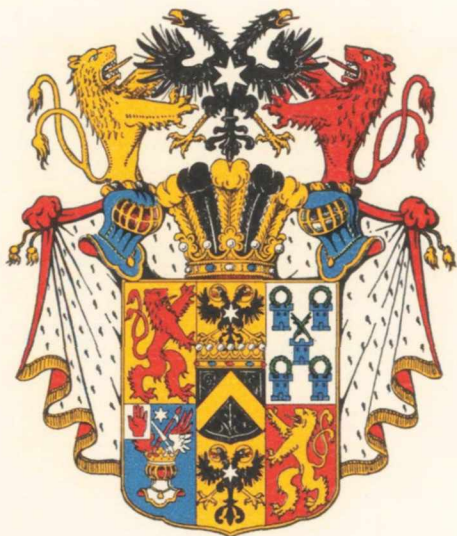
HJALMPRYDNADER: På vardera hjälmen ett uppstigande lejon av guld vänt mot det andra och gemensamt hållande en sexuddig stjärna av silver.

Johan Friedrich v. F. for 1657 som svenskt sändebud till England. Efter restaurationen av den engelska kronan 1660 lyckades han få till stånd ett fördrag mellan England och Sverige. Före sin avresa blev han den 4 okt. 1661 av kung Charles II utnämnd till baronet av England med rätt att föra baroneternas tecken: "a bloody hand in a field Argent".

Vapnet för sir Johan Friedrich von Friesendorff, 1st Baronet och riddare av the Order of the Bath, må föras av ättens huvudman samt — utan fyrkanten i tredje fältet — även av övriga ättlingar med namnet. Vapnets lejon kan förmodas komma från Johan Friedrichs moders släkt, von Bocholt. Någon tolkning av tornen i andra fältet finns ej, såvida de ej anspelar på Rothenburg, där hans fader var verksam. Det tredje fältet anknyter till det kurländska vapnet.

Baronetvärdigheten instiftades av James I i samband med kolonisationen av Irland. Baroneterna skulle bidraga till denna och får i gengäld föra Ulsters vapen som hederstecken. Ulsters vapen (eg. en högerhand) återgår på den irländska kungasläkten O'Neills vapen.

Eftersom den förste baronetens efterkommande inte gjort anspråk härför är nuvarande värdighetsinnehavare inte upptagna i the Roll of Baronets. Ätten är dock med i supplementet till årgång 1953 av Burke's Peerage, Baronetage, and Knightage. Ättens nuvarande svenske huvudman torde ånyo kunna få värdigheten officiellt erkänd.

SKOLD: Två gånger kliven med de yttre fälten delade och det mittersta två gånger delat. Hjärt-skölden; i svart en sparre av guld. Skölden är krönt med en tysk friherrekrona (av silver). Fält 1; i guld ett sinistervänt rött lejon. Fält 2 och 5; i guld en svart dubbelörn på bröstet belagd med en sexuddig stjärna av silver. Fält 3; i silver fem blåa torn, det mittersta besatt med två korslagda gröna palmkvistar, de övriga med vardera en grön lagerkrans. Fält 4; i blått en hjälm av silver med trallor, klenod och krona av guld samt med, som hjälmprydnad två vingar delade i silver och rött resp. rött och silver omgivande två korslagda och vimpelförsedda lansar av silver resp. rött ovan åtföljda av en sexuddig silverstjärna. Fältet är belagd med en fyrkant av silver med en röd vänsterhand. Fält 6; i rött ett lejon av guld.

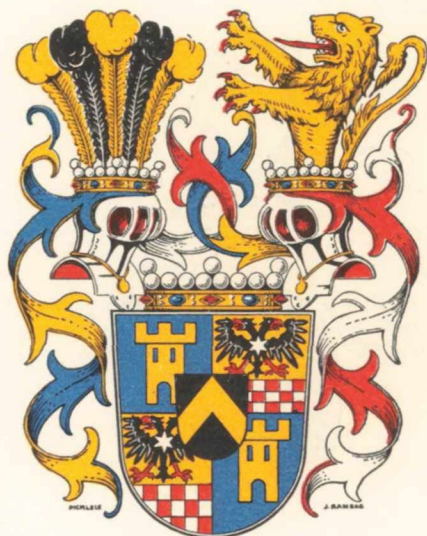
På huvudskölden vilar en guldkrona varur uppkommer fem strutsplymer av guld och svart. Vapnet har två hjälmar med bindlar av guld och svart samt en röd, guldkantad och hermelinfodrad vapenmantel.

HJALMPRYDNADER: På vardera hjälmen ett uppstigande lejon, dexter av guld och sinister rött, hållande mellan sig en svart dubbelörn såsom i skölden.

Johan Friedrich v. F. blev 1665 av kejsare Leopold II enligt diplom av den 12 febr utnämnd till tysk riksfriherre med titlarna Wohlgeborn, Baron von Cronenwerth, Freiherr auf Heerdtichke und Kürup samt med ovanstående vapen.

Det fjärde fältet tycks anknyta till det kurländska vapnet. Genom att det engelska baronettecknet återkommer här (som "Rechtshand") inträffar att detta tecken i det tyska vapnet får bäras av förste vapenförarens samtliga efterkommande på manslinjen även om de är baroneter. På originaldiplomets vapenmålning hålles skölden av två i texten ej blasonerade kvinnofigurer.

Johan Friedrich v. F. gifte sig 1653 med Margareta Elisabet Gärffelt av adliga ätten nr 307. Han dog i mars 1669 i Stockholm och efterlämnade tre söner, Johan Fredrik (1657—1725), Carl Gustaf (1663—1715) och Magnus Gabriel (1668—1709).

SKOLD: Kvadrerad med hjärtsköld visande i svart en sparre av guld. Fält 1 och 4; i blått ett torn av guld. Fält 2 och 3; i guld en svart dubbelörn, på bröstet belagd med en sexuddig stjärna av silver, över en stam i tre rader schackrutad i rött och silver.

På huvudskölden vilar en friherrlig krona mellan två likaledes krönte hjälmar med hjälmtäcken av blått och rött fodrade med guld och silver.

HJALMPRYDNADER: Dexter; fem strutsplymer av guld och svart. Sinister; ett uppkommande lejon av guld (med kliven svans).

Friherrliga ättens nr 200 von Friesendorff vapen bygger på de engelska och tyska vapnen. Till örnfälten har lagts en stam visande ättens tidigare anknytning till grevarna av Mark, vilka förde en treading schackrutsbjälke av rött-silver i guld.

Sönerna till Johan Friedrich v. F. blev år 1705 svenska friherrar. Bland bröderna nämndes främst sedermera rikskanslirådet Fredrik v. F. (1707—1770), år 1731 introducerades på riddarhuset. Av dennes farbröder stupade den yngste, Magnus Gabriel v. F., vid Poltava. Den äldre Johan Fredrik v. F., och hans ättlingar var officerare. Hans gren dog ut 1829 med sonsonen, Fredrik Reinhold v. F., som var bosatt i Finland och som där introducerades för finska friherrliga ätten nr 11.

Den kvarlevande grenen härstammar från Carl Gustaf v. F., vars son, Fredrik, var far till Fredrik Ulrik v. F. (1740—1793). Från dennes äldste son härstammar i tredje led nuvarande huvudmannen, friherre Fredrik von Friesendorff, riksfriherre, 10th Baronet m m, Örebro. Fredrik Ulrik v. F:s yngste son, Fredrik August v. F. (1793—1874), hade sönerna Adolf Fredrik August (1826—1905) och Gustaf Fredrik August. Den sistnämnde blev finsk undersäte och reimmatrikulerades på finska riddarhuset. Denna gren dog ut 1959.

Ovannämnde Adolf F. A. v. F:s sonsons sonson är friherre och riksfriherre Gustaf von Friesendorff, baron von Cronenwerth (född 1966), Malmö, vars gudfar, textredaktören för SVR Christer Böckwall JK, har sammanställt uppgifterna.

Litteratur: Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, 1926.

JUEL

SVR 134-70

SKÖLD: I blått en trana av silver med svart beväpning stående med ett ben på en trave av tre kulor av silver och hållande en kula av silver i den upplyftade klon.

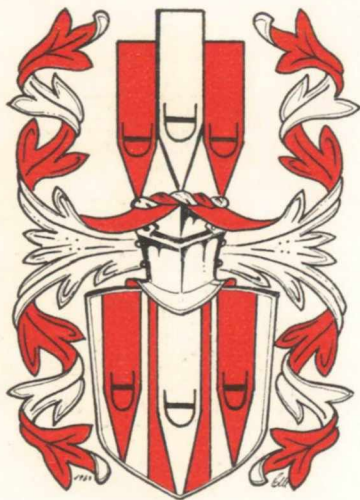
På hjälmen ett blått hjälmtäcke fodrat med silver och med hjälmbindel av silver och blått.

HJÄLMPRYDNAD: Två uppsträckta och till hälften blåklädda armar hållande en sexuddig stjärna av guld.

Släkten Juel är en patriciersläkt från det gamla Christiania i Norge, inkommen dit från Jylland i början av 1600-talet och med en gren inflyttad till Sverige år 1785. Släkten tillhörde enligt en icke dokumenterad tradition en under medeltiden lågadlig gren av den danska uradliga ätten Juel (med stjärnan) och leder liksom denna sitt ursprung från trakten av Limfjorden, där annalisten Christiern Nielsen Juel (1533—1596) var prost i Gislum. Av dennes 18 barn anses sonen Niels Juel, född 1588, vara inflyttad till Norge på 1620-talet och far till Christen Nielsen Juel, död 1676 som Kongl. May:ts Communitetsforvalter i Christiania. Hans söner, Helle (1664—1716) och Niels (1666—1725) Christensen Juel, och troligen även han själv förde vapnet med tranan. Den äldste sonens sonson, justitierådet och höjesteretsassessorn, sedermera brukspatronen i Värmland, Jacob Juel (1744—1800), är stamfar till den nu levande svenska grenen medan huvudlinjen i Norge utslocknade i början av 1900-talet. Uppgiftslämnaren, överste Niels Juel, Göteborg, är sonsons sonson till ovannämnde Jacob Juel.

Vapnet har även förts med tranan stående på grön mark eller på ett treberg. Armarna i hjälmprydnaden kan även vara bepansrade.

Litteratur: Danmarks Adels Aarbog, 1927. Dansk Biografisk Lexikon. Personalhistorisk Tidsskrift 1965. Norsk Biografisk Leksikon VII. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift XX. Personalhistorisk Tidsskrift 1965. Svenska män och kvinnor 4. Juelska släktarkivet i Landsarkivet i Göteborg.

WIMARSON

SVR 135-70

SKÖLD: I fält två gånger kluvet i silver och rött tre genomgående orgelpipor av motsatta tinkturer.

På hjälmen ett rött hjälmtäcke fodrat med silver och med hjälmbindel av silver och rött.

HJÄLMPRYDNAD: Tre orgelpipor, den mellersta och största av silver, de yttre röda.

Släkten härstammar från Ugårdsbo i Halland och på modernet från Bohuslän, vars färger upptagits i vapnet.

Vapentagaren har avlagt högre organistexamen, högre kantorsexamen och högre musiklärarexamen och vill med valet av sköldemärke illustrera sitt yrke och musikintresse.

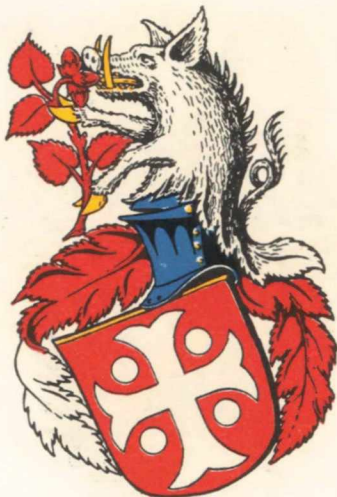
Vapnet är år 1967 antaget av upphovslämnaren, musikedirektör Arnold Wimarson, Göteborg.

SKÖLD: I rött ett malteserkors bildat av bågskuror (ellakors) i korsarmsvinklarna åtföljt av fyra rundlar, allt i silver.

På hjälmen ett hjälmtäcke av silver fodrat med rött.

HJÄLMPRYDNAD: En halv vildsvinsgalt av silver med beväpning av guld hållande en röd hasselkvist.

Galtens fäll är utformad som ett hjälmtäcke med rött foder.

WALLIN

SVR 136-70

SKÖLD: I svart ett hjul med sex ekrar samt med två korslagda sädesax med vartdera ett blad trädde genom och uppkommande ur navet, allt av guld.

På hjälmen ett svart hjälmtäcke fodrat med guld och med hjälmbindel av guld och svart.

HJÄLMPRYDNAD: Två korslagda svärd överlagda med ett avslitet, krönt griphuvud, allt av guld.

B GILBERSTAM

MCHLXIX

AXEHEIM

SVR 137-70

Vapnet är år 1967 antaget av förste järnvägsexpeditör Sten Axeheim, Hälsingborg. Det får även föras av vapenantagarens broder, direktör Lars-Axel Axeheim, Nässjö, samt av efterkommande bärande släktnamnet.

Släkten har i tre generationer varit knuten till järnvägsdrift och annan transportverksamhet, vilket i vapnet symboliseras av hjulet. Axen syftar på namnet. Hjälmprydnaden vill visa släktens tidigare soldattradition samt dess skånska ursprung.

EHRENSVÄRD

SVR 138-70

SKULD: Av en balk av guld styckad i rött, vari en brinnande granat av silver, och blått, vari ett stolpvis ställt svärd av silver med fäste av guld, det hela omgivet av en sköldbård av silver med blå text; ARMEENS FLOTTA — SVEABORG.

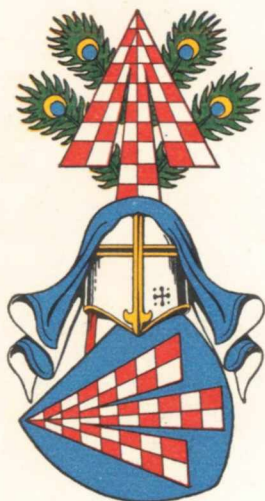
Skölden är försedd med friherrlig krona samt med två likaledes krönte hjälmar med hjälmtäcken av rött respektive blått, båda fodrade med guld.

HJÄLMPRYDNADER: Dexter; två uppsträckta beväpnade men obehandskade armar hållande en (brinnande) beckkrans. Sinister; en blå kommandostav (med mönster av guld) mellan ett livständer — vitt med fransar och tofsar av guld — och en blå galjadet, båda på stänger av guld.

Skölden är placerad på gröna palm- och lagerkvistar som förenats vid sköldfoten med ett rött band.

Svenska friherrliga ätten Ehrensvärd nr 267 härstammar från Peter Schæffer från Stralsund, som blev regementskvartermästare vid Abo läns regemente. Hans son, Johan Jacob, befälhavare vid fältartilleriet i Skåne, adlades år 1717 med namnet Ehrensvärd (intr 1719 nr 1542). Han förde vapnet utan bård och med endast den första hjälmprydnaden. Vapnet anknöte till det som fördes av hans svärfar Mannerheim (guldbalk i blått fält åtföljd av sex spetsrutor). Hans äldste son var skaparen av arméens flotta och Sveaborg, sedermera fältmarskalken Augustin Ehrensvärd. Denne och hans bröder, överstarna Carl och Fredrik Ehrensvärd, blev år 1764 upphöjda till friherrar med här beskrivna vapen (intr av deras efterkommande 1776 nr 267). Augustin Ehrensvärd blev år 1771 upphöjd till greve (intr 1803 nr 113) med vapenförbättring. Den grevliga ätten fortlever. Carl Ehrensvärds gren utsocknade, men den friherrliga ätten fortlever med ättlingarna till den yngre brodern, Fredrik, till vilka hör hans sons sons son, ingenjören friherre Fredrik Johan Schæffer Ehrensvärd, Höör, som lämnat uppgifterna.

Litteratur: Elgenstierna: Den introducerade svenska adelns ättartavlor, Sthlm 1926.

SCHARFFENBERG

SVR 139-70

SKULD: I blått en balkvis ställd pilspets schackrutad i silver och rött.

På hjälmen ett blått hjälmtäcke fodrat med silver.

HJÄLMPRYDNAD: En uppskjutande pilspets såsom i skölden framför (eller besatt med) fyra påfågelsfjädrar (eller svarta tuppfjädrar).

Den uradliga ätten Scharffenberg framträder i mitten av 1200-talet och hade då gods- och vapengemenskap med de i danska Stormarn (Ost-holstein) och Lauenburg mäktiga ätterna med pilspetsvapen. Den var en av de mest inflytserika i denna grupp, till vilken även hörde ätterna Alveslo, Hagen, Lasbek, Lupus, Slamerstorp, Tralow, Wensin, Wesenberg och Zylen. Ättens historia har ännu ej utretts och publicerade genealogier är mycket bristfälliga. Kring 1300-talets mitt kan tre huvudgrenar urskiljas. En gren överflyttade till Danmark men utsocknade före 1421. Ätten var även bosatt på Seedorf och Niendorf i Lauenburg, men även denna gren utsocknade 1559. Till en Emsland-gren hörde översten Hans von Scharffenberg som var i svensk tjänst. Konung Gustaf I hjälpte honom att övertaga Niendorf. Hans ättlingar fortsatte att tjäna Sverige i över ett sekel. En av dessa, majoren Hans v. S., sålde godset och flyttade till Mecklenburg, där hans släktgren dog ut ca 1750 med sonsonsonen August v. S. En farbror till den sistnämnde, översten Herman v. Scharffenberg († 1727) överflyttade till Danmark. Denna gren fortlever i Danmark, Norge och Sverige. Uppgifterna har lämnats av docent Hans Tralau och publicerats som komplement till vidstående publicering av vapen Tralau tillhörande samma vapengrupp.

SKÖLD: I blått en dextervänd röd spjut- eller pilspets omgiven av (elva) strödda rundlar (kulor eller sköldspikar).

På hjälmen ett blått hjälmfötter fodrat med rött (och med hjälmbindel av rött och blått).

HJÄLMPRYDNAD: En uppåtriktad röd spjutspets.

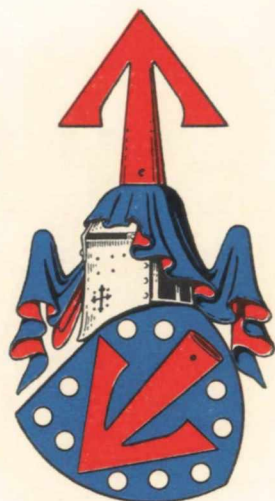
Uradsätten Tralow är av stormarnskt ursprung och troligen den äldsta av de holsteinsk-danska ätterna i samma vapengrupp som Scharffenberg tillhör. Den har tagit namn efter godset och byn Tralow nordväst om Oldesloe i Holstein.

Ättens äldsta kända medlemmar är Johannes Tralow och Hartvig de Traloe, som nämnes i ett dokument utfärdat år 1197 av greven av Holstein. Äldsta kända sigill finns på en handling från ca 1266 och tillhör två bröder, Hermannus et Hartwicus fratres dicti de Tralowe. De visar ovan beskrivna vapen. Även andra varianter av vapnet har förekommit. Väpnaren Volrat de Tralowe använde 1318 ett sigill med schackrutad spjutspets. Rundlarna saknas på sigillet för riddaren Hermannus dictus longus, Dominus de Tralowe. År 1369 använde en riddare Herman Tralow ett vapensigill med sinistervänd spets omgiven av tretton rundlar. Hartvig Tralow till Sonderjelling m m ägde 1390 ett sigill med sinistervänd spets omgiven av tretton ringar, men använde 1417 ett annat med dextervänd spets belagd med rundlar (se bild). Hans Tralau till Greven och Lacken m m (1596) använde dels här publicerade vapen, dels ett med i blått en i silver och rött schackrutad spets (se bild).

Ätten nådde under 1300- och 1400-talen stor utbredning i Holstein och andra delar av dåvarande Danmark, men hade även grenar i Sachsen-Lauenburg, Mecklenburg och Baltikum. Någon säker släktöversikt föreligger inte och det genealogiska sambandet mellan olika grenar och medlemmar är mycket osäkert. Under 1500-talet minskar ätten och mot slutet av 1600-talet kvarlevde endast en dansk och en holsteinsk gren, varav den förra utslocknade 1758 med överstelöjtnanten Adam von Tralau. Den holsteinska grenen fortlevde med en familj för varje generation. Till denna räknas Johan Hinrich Friedrich (von) Tralau (1839—1898) som förde här återgivna stamvapen. Uppgifterna har lämnats av dennes sons sons son, docent Hans Tralau, Täby.

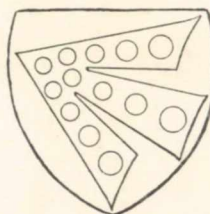
Källor och litteratur Scharffenberg: Schleswig-Holstein-Lauenburgische Regesten und Urkunden. Mecklenb. Urkundenbuch. Petersen Danske adelige sigiller, 1897. Thiset, Danske adelige sigiller, 1905. Danmarks Adels Aarbog 1915 (bristfällig). Hauch-Fausböll, Haandbog over den ikke naturaliserede Adel, Kbh 1933. Siebmacher's Wappenbuch VI:10.

Källor och litteratur Tralau: Thiset og Wittrup, Nyt Dansk Adelslexikon, Kbh 1904. Kneschke, Neues Allgem. deutsches Adelslexikon, Leipzig 1929—1930. Hermsberg, Zur Geschichte des älteren holsteinischen Adels, 1914—1917. Bobé, Det slesvigske og holsteinske Ridderskab, Danmarks Adels Aarbog 1951. Se även under publicering Scharffenberg.

TRALAU

SVR 140-70

WRANGEL

SVR 141-70

Den uradliga ätten Wrangel framträder i slutet av 1200-talet i landskapet Wierland i nuvarande Estland. Den torde ha inkommit till det gamla Livland med svärdsriddarorden eller tyska orden och har med stor sannolikhet, liksom en del andra ätter förande murbjälkevapen, gemensamt ursprung med dynastien Levenwolde (von Löwenwalde) från Lüneburg. Det namn varunder ätten sedermera spritt sig till nästan hela Europa har de antagit efter sitt nya stamgods Wrangel eller Wrangelshof vid Waringo i socknen Haljal.

I urkunderna nämnes riddaren Hinricus de Wrangle som stupade vid Ascheraden 1279 och som var ärkebiskopens av Riga vasall. Tre generationer senare kan tre huvudlinjer urskiljas, vilka efter sina stamgods vanligen benämnas Rojel-Jensen, Hoebbet-Adinal och Jess-Itfer. Av den första linjen var flera medlemmar i svensk tjänst men utan att vinna inträde på riddarhuset. Denna linje är nu utdöd. Av den andra linjen blev två ätter introducerade i Sverige genom landshövdingen Didrik, friherre och greve Wrangel af Adinal (1693 nr 37) och dennes brorson, fältmarskalken Carl Henrik, friherre Wrangel af Adinal (1731 nr 1991). Båda dessa ätter är nu utdöda, men huvudlinjen fortlever på kontinenten.

Den tredje och största linjen — Jess-Itfer — är representerad på riddarhuset med tolv nummer. I Sverige fortlever i dag fyra av dessa ätter, vilka alla härstammar från huvudlinjens stamfar, Thidericus Wrangle, som var kungligt dansk råd i Wierland 1342. Hans sonson, Berthold, hade sönerna Jürgen och Fredrik. Från den sistnämnde härstammar nu levande friherrliga ätten Wrangel af Lindeberg (intr 1654 nr 41) och adliga ätten Wrangel (intr 1776 nr 2092). Jürgens sonsons sonsons sonson, Tönnes Johan, hade sönerna Anton Johan och Otto, vilka 1723 naturaliserades som svenska adelsmän Wrangel af Sausz nr 1770. Riksrådet Anton Johan blev friherre och sedermera greve Wrangel af

SKÖLD: I silver en tretinnad svart bjälke, det hela omgivet av en guldkantad sköldbård delad i sexton rektangulära fält varav vartannat är av guld och vartannat är rött och belagt med två guldkransar.

Skölden är försedd med friherrlig krona samt två likaledes krönte hjälmar mellan vilka är placerade tre genomborrade fembladingar av hermelin två över en omgivande en halvmåne (crescent) av silver.

HJÄLMPRYDNAD: Dexter; mellan två vingar av silver, belagda med var sin tretinnad svart bjälke, två korslagda gröna lagerkvistar med en guldkrona mellan spetsarna. Sinister; mellan två strutsplymer av silver en uppstigande krönt röd vädur.

SKÖLDHÅLLARE: Dexter; ett tillbakaseende krönt svart lejon hållande en guldkrans i höger tass. Sinister; ett tillbakaseende rött lejon hållande en guldspira i vänster tass.

Sköldhållarna står på ett postament av guld med ett blått devisband.

VALSPRÅK: Probitas perduat in ævum.

Här avbildade vapen är stamvapnet för samtliga släktgrenar.

Sausz (intr 1776 nr 93). Denna ätt fortlever. Otros söner, Fredrik Ulrik och Anders Reinhold, utnämndes till friherrarnas Wrangel af Sausz (intr 1776 nr 279). Den sistnämnde blev även utnämnd till greve Wrangel (intr 1779 nr 99). Denna ätt fortlever utomlands. Från den förstnämnde, generalmajoren friherre Fredrik Ulrik Wrangel af Sausz (1719—1793) härstammar i femte led nuvarande huvudmannen för friherrliga ätten nr 279, friherre Carl-Gustaf Fredrik Wrangel af Sausz, Bjuv, som har lämnat uppgifterna.

Genom ett flertal tillägg skiljer sig ovan beskrivna friherrevapen från det avbildade stamvapnet. Tilläggen härrör från ingifta ätter och utgör typiska och intressanta exempel på vapenutvecklingen under 1700-talet. Ovannämnde förste friherren Fredrik Ulriks mor var en Lagercrona, från vars vapen tillägget till den ursprungliga hjälmprydnaden har hämtats. Hans första hustru var en Hamilton, vars sköldemärke återkommer mellan hjälmarna på det wrangelska vapnet. Även det sköldhållande röda lejonet är hämtat från Hamiltons vapen. Hans andra hustru var dotter till Christian Barnekow, som i sitt förbättrade friherrevapen har ett mindre fält med två guldkransar i rött. Detta kommer i sin tur från hans hustrus fädernevapen, det von Aschebergska: delat i rött, vari två guldkransar, och guld. Kransarna har omväxlande beskrivits eller avbildats som "vridna guldrösor med röda fröhus", beckkransar, bysantiner, kvarnstenar eller turbanbindlar/hjälmbindlar (tortils). Sistnämnda tolkning förefaller troligast. Den beskrivna sköldbården kommer således från Ascheberg via Barnekow. Från Barnekow kommer även den andra hjälmprydnaden samt det sköldhållande svarta lejonet.

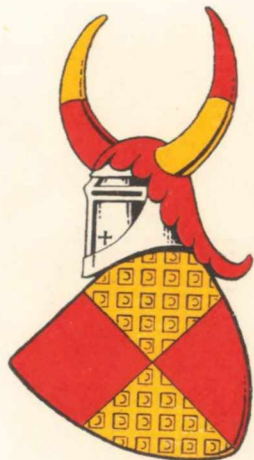
Litteratur: Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, Sthlm 1936. Genealogisk Tidsskrifts Rättelse- och kompletteringsblad, nr 2, 1946. Arte et Marte, Sthlm 1927.

SKÖLD: Kvadrerad i rött och guld. Skölden är krönt med en friherrlig krona och försedd med två friherrligt krönte hjälmar med röda hjälmtäcken fodrade med guld.

HJÄLMPRYDNADER: Dexter; två vesselhorn delade i guld och rött respektive rött och guld. Sinister; ett rött kors med utböjda armar mellan två strutsplymer delade i guld och rött respektive rött och guld.

Skölden hålles av två tillbakaseende svarta örnar med kronor och beväpning av guld och stående på ett postament av guld.

Här beskrivna vapen föres av svenska friherrliga ätten Thott nr 301. Grevliga ätten Thott nr 114, huvudmannen och hans äldste son, för vapnet med bärd av motsatta tinkturer och med tre grevligt krönte hjälmar, den dextra med stamvapnets vesselhorn, den i mitten med konung Gustav IV Adolfs krönte monogram av guld och den sinistra med friherrevapnets strutsplymer omgivande en sparre kluven i rött och guld. De sköldhållande örarna är naturfärgade.

THOTT

SVR 142-70

Här avbildade stamvapen återgår stilmässigt (sköldform och damaskering) på släktsigill från år 1288.

Ätten Thott (Tott) är en skånsk uradelsätt som framträder i slutet av 1100-talet och som redan då torde ha varit en ansead stormannaätt. Det äldsta vapen som med säkerhet kan hänföras till släkten finns på sigill från 1288 tillhörande "Tordo Akaesun" till Löddeköpinge. Han gav gods till Lunds domkyrka och kallas i Necrologium Lundense för "Thord dictus Thaat miles".

Några generationer senare delar sig släkten i två grenar med bröderna Niels Aagesen Kyrning, † 1354, och Absalon (Axel) Aagesen, känd 1343. Den sistnämndes sonson, Axel Pedersen, var far till de nio Axelssönerna, som spelade så stor roll i Nordens historia under senare delen av 1400-talet. Två grenar introducerades på riddarhuset med skiftande vapen. Illegitima avkomlingar till Axel Pedersen skall enligt släktbok ha fört skölden kvadrerad i svart och silver.

En sonsons sonsons son till Aage Axelsen, fältmarskalken Ake Henriksson Tott, introducerades 1625 med namnet Tott af Sjundeby under nr 22 i riddarklassen. Han förde stamvapnet, d v s skölden kvadrerad i rött och guld. Ätten ströks ur matrikeln när sonen Claes Tott introducerades som greve (nr 16) år 1652 för faderns förtjänster. Han skrev sig greve till Karleborg, friherre till Sjundeby och herre till Ekolsund samt slöt själv sin ätt 1674.

En annan sonsons sonsons son till ovannämnde Aage Axelsen, Erik, introducerades 1625 för ätten Tott af Skedebo under nr 56, senare ändrat till nr 88. Denna ätt utdog med hans son, Axel Eriksson Tott, år 1659. Skedeboätten differentierade stamvapnet genom att föra sköld kvadrerad i guld och rött och med bärd av motsatta tinkturer.

Den tidigare nämnde Niels Aagesen Kyrning är stamfar till Näsgrenen, som kvarstannade i Skåne. Släkten var Skånes mest förmögna och utökade sitt godsinnnehav så att Niels Aagesens sonsons sonsons sonson, Tage Ottesen Tott (1580—1658) förutom Näs (nu Trollenäs) även ägde Eriksholm (nu Trolleholm), Skabersjö, Värpinge (Trolleberg), Stora Herrestad, Bjersjöholm och Barsebäck m fl gods. Han var, sades det "ligesom en konge udi Skaaneland". Han hade två söner, Orte och Ove. Ortes son Knud naturaliserades som svensk adelsman och introducerades 1664 under nr 26 i riddarklassen. Han övergick senare i dansk tjänst och efterlämnade inga söner. Hans farbror Oves sonson, Orto Tott (1696—1758), naturaliserades och introducerades 1756 genom adoption på Knud Totts lediga nummer 26. Ortos son, landshövdingen Tage Tott (1739—1824), blev friherre 1778 (intr 1779 nr 301) med ovan beskrivna vapen och med namnet stavat Thott. Han blev greve 1807 (intr 1808 nr 114). Grevevärdigheten ärves av äldste sonen och innehavaren av Skabersjö fideikommiss. Näst äldste sonen är huvudman för friherrliga ätten.

Uppgifterna har lämnats av överstelöjtnant friherre Ake Thott, Malmö, som via en yngre linje är sonsons sonsons son till greve Tage Thott och som i 18:e rakt nedstigande manliga led härstammar från den förste med säkerhet kände föraren av släktvapnet såsom det avbildats här.

Litteratur: Danmarks Adels Aarboeg 1900. Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, Sthlm 1934.

MALÉ

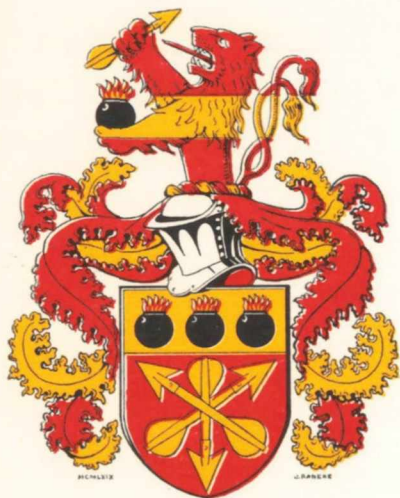
SVR 143-70

SKÖLD: Delad av en vågskura i guld, vari två uppskjutande svarta treuddar, och svart, vari en gyllene ekgren med tre blad.

På hjälmen ett svart hjälmtäcke fodrat med guld och med hjälmbindel av guld och svart.

HJÄLMPRYDNAD: En svart treudd omslingrad av två gyllene delfiner.

Vapnet är år 1967 antaget av inspektör Einar Malé, Häl-singborg, för sig och sina efterkommande, däribland sonsonen herr Franz Joseph Malé, Göteborg, som har lämnat uppgif-terna. Släkten är av dansk-norsk härstamning och kommer ursprungligen från Bergen i Norge, där tidigare generationers anknytning till havet symboliskt återgives i vapnet.

STRIDH

SVR 144-70

SKÖLD: I rött två korslagda pilar och mellan dem en störtad pil, alla av guld, under en ginstam av guld med tre brinnande svarta granater.

På hjälmen ett rött hjälmtäcke fodrat med guld och med hjälmbindel av guld och rött.

HJÄLMPRYDNAD: Ett uppstigande dubbelsvan-sat rött lejon överlagt med en bjälke av guld samt hållande en pil av guld i höger tass och en brin-nande svart granat i vänster tass.

Vapnet är år 1969 antaget av herr Göte Stridh, Sandared, för sig och övriga avkomlingar med namnet Stridh till sol-daten Johan Stridh från Stenbrohult (18/12 1867 — 24/4 1943), som är vapenantagarens farfar. Tidigare släktnamn på fädernesidan var Sten och Blad. På kvinnolinjen härstam-mar vapenantagaren från nu utdöda adliga ätten nr 1761 Strålenhielm genom att hans farfars farmors morfar, kapte-nen Kilian Kjellsson var gift med Christina Juliana, dotter till Reinhold Strålenhielm (1731—1799). Vapnet alluderar till släktnamnet samt till härstamningen från soldater och från Strålenhielmarna, från vars vapen vissa av dess beståndsdelar har hämtats.

HERALDISKA FÖRLAGET
Erikslustvägen 42 J, 217 73 Malmö

Kr 12: —